

stanak štovanja Gospe od Zdravlja na Dobromu sličan postanku istog štovanja u drugim svetištima po svijetu, kao na pr. u Mlecima, Genovi, Milatu, Torinu itd., gdje je štovanje Majke Božje pod nazivom Gospe od Zdravlja nastalo za vrijeme kužnih bolesti.

Sve ovo što je dosad rečeno svodi se na četvero: 1. da je Dobri god. 1731—1732 bio pošteđen od kuge; 2. da ga je od nje sačuvala Presv. Majka Božja preko svete Slike, što se je nalazila u malom hospiciju OO. Franjevaca na Dobromu; 3. da je splitski nadbiskup Antun Kačić ovu svetu Sliku svečano blagoslovio i predao javnom štovanju vjernika, odnosno 4. da javno štovanje i slava Gospe od Zdravlja na Dobromu potječe od mjerodavne crkvene vlasti.

3. Kako je slika Gospe od Zdravlja došla na Dobri?

Radosna činjenica, da je Majka Božja, preko svoje slete Prilike, sačuvala Dobri od kuge, za našu braću bila je utješna. S ovom Slikom dobili su blago, koje je dragocjenije od ijednog zemaljskog blaga; dobili su dostoјnu naknadu za ono što su na Pojišanu izgubili. Stoga je razumljivo, da su ovu svetu Priliku, kao posebni dar Božji, s najvećim poštovanjem čuvali i častili.²⁶

Citatelju se nameće pitanje, kako su naša braća došla u posjed ovoga neobičnog blaga. Na to pitanje nije teško odgovoriti. Poslao im ga je iz Mletaka poznati budilac narodne svijesti u Dalmaciji Franjevac-pjesnik O. Filip Grabovac.²⁷ Fra Filip je za više godina, prvom polovicom 18. vijeka, boravio u Mlecima, Veroni i drugim talijanskim gradovima kao kapelan hrvatskih dalmatinskih vojnika, koji su služili u mletačkoj vojsci. Kroz to vrijeme stekao je neprolazne zasluge za svoj narod. Ali je, zbog svog rada na probudišvanju narodne svijesti u Dalmaciji i među dalmatinskim vojnicima, osobito radi pisanja lijepe knjige »Cvit razgovora naroda i jezika iliričkoga aliti arvackoga«, izdané

²⁶ Protocollo, 19, 20, 21, 23; Zlatović, Monografije, 399; Knežević, n. mj. 130.

²⁷ Protocollo, 23; Zlatović, Monografije, 387; Franovci, 221; Eterović, n. mj. 25; Balić, n. mj. 15.